Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska

Sprístupnenie programovej aplikácie

Myšlienka tvorby informačného systému o obciach vznikla ešte v čase, keď do rezortu MŽP SR spadala aj problematika územného plánovania. Základnou predstavou bolo vytvorenie údajovej základne obsahujúcej základné (bazálne, východiskové) údaje o obci potrebné pre územný rozvoj a územné plánovanie, minimálne pre činnosť odbornej organizácie akou je Slovenská agentúra životného prostredia. Keďže systém územného plánovania v sebe imanentne zahrňuje tiež podsystém údajov o životnom prostredí, už v začiatkoch boli typicky územnotechnické či demografické údaje doplnené údajmi environmentálneho charakteru. Postupne, aj na základe požiadaviek MŽP SR, sa začal informačný systém preklápať do environmentálnej roviny so snahou práve o maximalizáciu podielu údajov environmentálneho charakteru o obci.

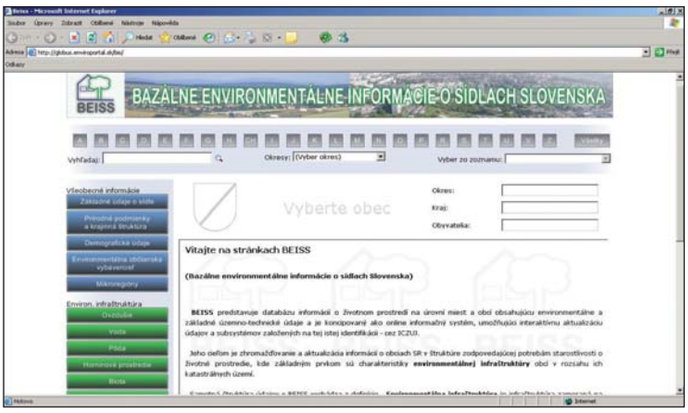

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (BEISS) sa v tomto duchu sformovali ako databáza informácií o životnom prostredí na úrovni obcí a miest, obsahujúca environmentálne a základné územnotechnické údaje. Pritom najviac dát – cca 50 – 60 %, je využívaných z analytických podkladov a syntéz získaných a spracovaných v rámci environmentálnej regionalizácie SR, ktorá je jednou z ťažiskových hlavných úloh CER v Košiciach. Z hľadiska aktualizácie – cca 40 % údajov je potrebné aktualizovať ročne, ostatné údaje sú aktualizované v závislosti od charakteru ukazovateľa v 3 - 5 - 10-ročných cykloch.

Za účelom sprístupnenia informácií o environmentálnych charakteristikách sa vytvorila programová aplikácia vo forme tenkého klienta, ktorá na 21 prepínateľných paneloch zobrazovala viac ako 700 databázových položiek. Vizualizácia údajov bola doplnená aj o grafickú formu – grafy a mapové prehľady. Prístup k informáciám nevyhovoval požiadavkám „jednoduchosti a prehľadnosti“ a bol možný len prostredníctvom inštalácie aplikácie v príslušnom PC. Avšak nie každý operačný systém podporoval spustenie a prevádzku tejto programovej aplikácie. Fungovanie a plnohodnotné využívanie systému si vyžiadalo zdokonalenie programovej aplikácie tak, aby bola jednoduchšie dostupná nielen užívateľom, ale aj spracovateľom, z hľadiska periodickej aktualizácie jednotlivých charakteristík, prípadne pre iné úpravy zohľadňujúce potreby užívateľov systému.

Webová aplikácia prevzala základnú štruktúru BEISS v členení tak, ako bola navrhnutá pre pôvodnú klientskú aplikáciu.

Prvú skupinu údajov tvoria všeobecné údaje, kde sú informácie zaradené do problematík: základné údaje o sídle, prírodné podmienky a krajinná štruktúra, demografické údaje, environmentálna občianska vybavenosť a mikroregióny.

Druhú skupinu tvoria informácie o environmentálnej infraštruktúre v členení na hlavné zložky a rizikové faktory životného prostredia – ovzdušie, voda, pôda, horninové prostredie, biota, odpad a na ďalšie problematiky – environmentálne prvky sídiel, environmentálna regionalizácia, environmentálne programy a koncepcie a štátna správa.

Štrukturálne sú environmentálne charakteristiky spracované v členení na *prírodné prvky* – podporujúce ekologickú stabilitu, biologickú a krajinnú diverzitu, *technické prvky* – znižujúce znečisťovanie a devastáciu životného prostredia a *organizačné prvky* – zabezpečujúce starostlivosť o životné prostredie (Terminologický slovník environmentalistiky, Bratislava 2000). Tretiu skupinu tvoria ostatné informácie, kde sú zaradené mapové prehľady vybraných ukazovateľov, používané skratky, zdroje údajov, vysvetlivky a kontakty na spracovateľov.

Vytvorenie webovej aplikácie po technickej stránke predpokladalo hlavne programátorské zmeny a vylepšenia a zahŕňalo nasledujúce činnosti:

- vypracovanie analytických modelov (Use case, Class, Objekt diagram atd.) a dátového modelu,
- návrh funkcionalít pre jednotlivé časti MVC architektúry,
- nakódovanie programových modulov, testovanie blokov a skupín,
- spracovanie grafického návrhu používateľského rozhrania a štýlov,
- rozvoj a testovanie pilotnej aplikácie, ladenie výkonu,
- spracovanie pripomienok, optimalizácia a finálna úprava modulov.

Vzhľad webovej aplikácie sa navrhol so snahou čo najjednoduchšieho vyhľadávania a prezerania si zobrazovaných údajov. Prístup k informáciám by mal byť jednoduchý a prehľadný a zároveň by mal poskytnúť užívateľom prierezový súbor informácií „prvého a rýchleho pohľadu“ na obce z environmentálneho hľadiska.

Webová aplikácia bola vytvorená, odovzdaná a prevedená vo forme funkčnej aplikácie na prevádzkový server SAŽP, kde je aj uložená. V súčasnosti je prístupná na adrese http://globus.enviroportal.sk/bis/ v rámci skúšobnej prevádzky, počas ktorej sú postupne vyhodnocované pripomienky a následne sa realizujú korekcie v aplikácii.

Mgr. Janette Dugasová
SAŽP – Centrum hodnotenia environmentálnej kvality regiónov Košice

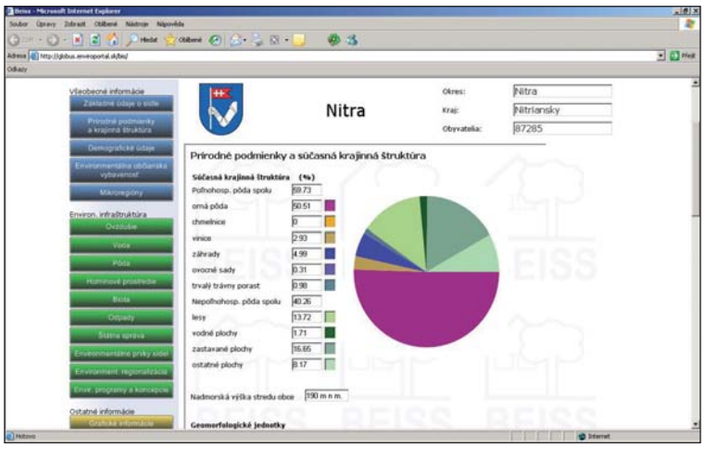

2-2010.indd 21 15. 6. 2010 12:39:00